

Julie James AS/MS
Y Gweinidog Newid Hinsawdd
Minister for Climate Change

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref: MA/JJ/1687/23

Huw Irranca-Davies AS,
Cadeirydd
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN

21 Gorffennaf 2023

Annwyl Huw,

Ysgrifennaf i roi'r wybodaeth ddiweddaraf ichi am Ymateb Llywodraethau Awdurdod Cynllun Masnachu Allyriadau'r DU i'r Ymgynghoriad ar "Ddatblygu Cynllun Masnachu Allyriadau'r DU", a gyhoeddwyd ar 3 Gorffennaf. Mae'r diweddariad hwn yn dilyn fy natganiad llafar ar 4 Gorffennaf 2023.

Fel y nodais, y newid allweddol o fewn Ymateb y Llywodraethau yw lleihau cap Cynllun Masnachu Allyriadau'r DU i sicrhau ei fod yn cyd-fynd â thargedau sero net. O fewn yr Ymateb, ymrwymodd yr Awdurdod (sy'n gynnwys Llywodraeth Cymru, Llywodraeth y DU, Llywodraeth yr Alban a Gweithrediaeth Gogledd Iwerddon i roi cap newydd ar waith erbyn mis Ionawr 2024. Nod yr Awdurdod yw rhoi rhaglen deddfwriaethol ar waith yn unol â'r penderfyniadau a'r bwriadau yn Ymateb y Llywodraethau, gan gynnwys ar gyfer y cap. Fel arfer byddai newidiadau i'r cap (uchafsymiau allyriadau adroddadwy sydd ar gael o dan Orchymyn Cynllun Masnachu Allyriadau Nwyon Tŷ Gwydr 2020 ("Gorchymyn 2020") wedi cael eu gwneud drwy reoliadau o dan bŵer galluogi o fewn Deddf Newid Hinsawdd 2008 ("Deddf 2008"). Byddai rheoliadau o'r fath ar ffurf offeryn statudol wedi'i osod o fewn pob un o bedair deddfwrfeydd y Deyrnas Unedig ar ffurf Gorchymyn yn y Cyfrin Gyngor. Byddai offerynnau statudol yn ddarostyngedig i'r weithdrefn gadarnhaol, gan y byddent yn cynnwys darpariaeth a fyddai'n gwneud gofynion y cynllun masnachu'n "fwy beichus o lawer". Fodd bynnag, o ganlyniad i absenoldeb Gweithrediaeth Gogledd Iwerddon a Chynulliad sy'n eistedd, nid oes modd gwneud deddfwriaeth sy'n ddarostyngedig i'r weithdrefn gadarnhaol ym mhob deddfwrfa ar yr un pryd.

Heb ddyddiad clir ar gyfer ffurfio Gweithrediaeth yng Ngogledd Iwerddon, ac am fod amser yn ffactor critigol wrth wneud y newidiadau, mae Awdurdod Cynllun Masnachu Allyriadau'r DU wedi bod yn asesu opsiynau eraill.

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Julie.James@llyw.cymru
Correspondence.Julie.James@gov.Wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Yr opsiwn arall y cytunwyd arno yw i Lywodraeth y DU ddiwygio Rheoliadau Arwerthu Cynllun Masnachu Allyriadau Nwyon Tŷ Gwydr 2021 ("y Rheoliadau Arwerthu") drwy bŵer galluogi o fewn Deddf Cyllid 2020 ("Deddf 2020"), nes y gellir gwneud y newidiadau o dan Ddeddf 2008.

Mae'r pŵer galluogi o dan Adran 96(3) o Ddeddf 2020 yn gwneud y ddarpariaeth ganlynol: *The Treasury may make schemes about the conduct and terms of allocations of emissions allowances in return for payment (the schemes having effect subject to any regulations under this section).*

Mae'r Rheoliadau Arwerthu'n rhan o Fframwaith Cynllun Masnachu Allyriadau'r DU, ac maent yn cael eu defnyddio i bennu cyfran y lwfansau y gellir eu harwerthu bob blwyddyn. Bydd y diwygiad hwn yn pennu'r gyfran y gellir ei harwerthu, ac felly nifer y lwfansau sy'n cylchredeg yn unol â'r cap sero net arfaethedig. Bydd hyn yn golygu bod nifer y lwfansau sydd ar gael i'r farchnad yn cyd-fynd â chap is sy'n gyson â sero net. Nid yw'r diwygiadau i'r Rheoliadau Arwerthu yn newid y cap a nodir yng Ngorchymyn 2020, a bydd angen diwygiadau i ddeddfwriaeth drwy bŵer galluogi o dan Ddeddf 2008 i gyflwyno'r polisi yn yr hirdymor. Fodd bynnag, bydd lleihau cyfran y lwfansau sydd ar gael i'w harwerthu yn cael yr effaith a ddymunir, nes y gellir gwneud y diwygiadau i'r ddeddfwriaeth drwy bŵer galluogi o dan Ddeddf 2008 – sef, cyfyngu ar allyriadau cyfranogwyr drwy leihau nifer y lwfansau sydd ar gael.

Yn unol â Fframwaith Cyffredin Cynllun Masnachu Allyriadau'r DU, safbwynt Llywodraeth Cymru ar Gynllun Masnachu Allyriadau'r DU yw mai mecanwaith yw'r elfennau ariannol, ar gyfer cyflawni nod terfynol y system, sef diogelu'r amgylchedd drwy roi cymhellion i ysgogi datgarboneiddio. Gan fod y diwygiad i leihau'r lwfansau arwerthu yn cael ei wneud i'r Rheoliadau Arwerthu, ac nid i'r ddeddfwriaeth sylfaenol, nid yw Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol yn berthnasol. Mae'r diwygiad yn cael ei wneud i is-ddeddfwriaeth drwy offeryn statudol. Gan nad yw'r is-ddeddfwriaeth sy'n cael ei diwygio yn brif ddeddfwriaeth uniongyrchol yr UE a ddargedwir o dan baragraff 4 o Ran 1 o Atodiad 8 i Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018, nid yw'r weithdrefn sydd i'w chymhwyso gerbron y Senedd yr un fath â'r hyn a fyddai'n berthnasol i'r ddeddfwriaeth honno pe bai'n diwygio deddfiad mewn deddfwriaeth sylfaenol. Fel, nid oes angen Memorandwm Cydsynio ar gyfer offeryn statudol, yn unol â Rheolau Sefydlog Llywodraeth Cymru¹. Fodd bynnag, mae'n bosibl y bydd bwrw ymlaen â'r cynnig i addasu'r Rheoliadau Arwerthu yn golygu na fyddai Senedd Cymru (na'r Seneddau eraill) yn cael y cyfle i asesu'r newidiadau arfaethedig. Felly, rwy'n bryderus ynghylch defnyddio'r dull hwn.

Fodd bynnag, mae amser yn ffactor critigol wrth leihau cap Cynllun Masnachu Allyriadau'r DU. Heb lwybr deddfwriaethol y cytunwyd arno, ni fyddai cyhoeddi Ymateb y Llywodraethau gyda'r ymrwymiad i gyflwyno'r cap erbyn 2024 wedi bod yn bosibl. Byddai methu â gwneud hwn wedi arwain at oedi wrth roi'r cap ar waith, a byddai hyn wedi peri risgiau sylweddol i'n targedau ar gyfer newid hinsawdd a chyfranogwyr Cynllun Masnachu Allyriadau'r DU. Y cyfan y bydd oedi wrth gyflwyno'r cap yn ei wneud yw creu amserlen dynnach ar gyfer cyflwyno'r cap (a datgarboneiddio) yn nes ymlaen yn y degawd hwn, a byddai hyn wedi rhoi rhagor o bwysau ar ein diwydiannau.

I gydnabod brys a phwysigrwydd y cynnig hwn, a'r angen i barchu'r prosesau gwleidyddol a deddfwriaethol yng Ngogledd Iwerddon, rwyf wedi cytuno gyda'r Gweinidogion Portffolio eraill ar draws yr Awdurdod i'r diwygiadau gael eu gwneud yn y ffordd hon. Rydym hefyd wedi ymrwymo, drwy lythyr, i ddeddfu o dan Ddeddf 2008 i leihau cap Cynllun Masnachu Allyriadau'r DU cyn gynted ag y bo'n ymarferol bosibl. I osgoi oedi wrth gyhoeddi Ymateb y Llywodraethau, ac o ganlyniad wrth gyflwyno'r cap newydd, bydd y broses graffu'n cael ei

¹ [Rheolau Sefydlog Senedd Cymru \(senedd.cymru\)](https://www.senedd.cymru)

chynnal yn y ffordd arferol ar draws y pedair deddfwrfa yn dilyn deddfu ar gyfer y cap, drwy'r pŵer galluogi o dan Ddeddf 2008. Gan edrych tua'r dyfodol, byddaf yn parhau i geisio cymeradwyaeth y Senedd pan fydd gwneud hynny'n berthnasol.

O ran y cynigion eraill o fewn Ymateb y Llywodraethau, bydd rhai yn cael eu gwneud drwy offeryn statudol, yn ddarostyngedig i'r weithdrefn negyddol, yn unol â Deddf 2008, gan ddiwygio Gorchymyn 2020. Bydd hyn yn gwneud nifer o newidiadau gweithredol i'r cynllun a fydd yn cael eu rhoi ar waith ar gyfer y DU gyfan, fel cynnwys meincnodau yng Nghyfraith y DU. Mae'n dal i fod yn bosibl gosod deddfwriaeth o dan weithdrefn penderfyniad negyddol yng Ngogledd Iwerddon. Pan fydd wedi'i osod, bydd yr offeryn statudol yn dod i rym ar y dyddiad cychwyn a nodwyd. Fodd bynnag, pan fyddant yn dychwelyd, os bydd Cynulliad Gogledd Iwerddon yn pasio penderfyniad i ddirymu o fewn y cyfnod statudol (sef cyfnod o ddeg diwrnod o leiaf pan fydd y Cynulliad wedi bod yn eistedd, ond heb fod yn llai na 30 diwrnod calendr mewn unrhyw achos yn ystod un sesiwn Cynulliad neu fwy) yna bydd y rheol honno yn ddi-rym o ddyddiad y penderfyniad hwnnw.

Bydd newidiadau eraill yn cael eu gwneud drwy offeryn statudol, yn ddarostyngedig i'r weithdrefn gadarnhaol, a byddant yn berthnasol i Brydain Fawr yn unig – er enghraifft, capio'r dyraniad am ddim ar gyfer hedfanaeth i 100% o allyriadau gweithredwr. Gan nad oes unrhyw weithredwyr yng Ngogledd Iwerddon ar hyn o bryd y byddai'r darpariaethau'r offeryn statudol hwn yn effeithio arnynt, mae'r Awdurdod wedi cytuno y byddai offeryn statudol ar gyfer Prydain Fawr yn unig yn dderbyniol yn y tymor byr.

Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn at Llŷr Gruffydd AS, Cadeirydd y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith.

Yn gywir,

Julie James AS/MS
Y Gweinidog Newid Hinsawdd
Minister for Climate Change